

Helse- og
omsorgsdepartementet

Nytt fra HOD: Digital sikkerhet, beredskap og regelverk

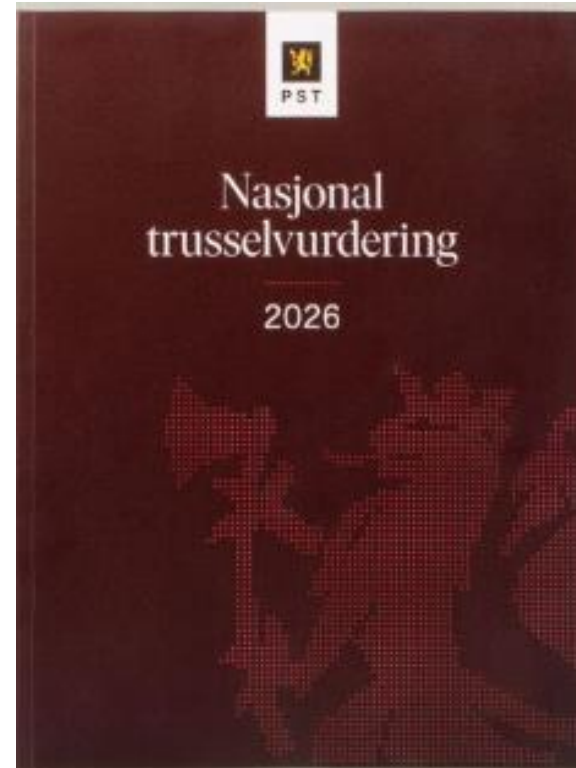
Kjersti Metliaas og Sverre Engelschiøn

22.04.26

Hva skjer på digitaliseringsområdet i HOD?

- Digital førstelinje
- Digital samhandling
- Helsedataforordningen (EHDS)
- Helsepersonellplan 2040

Årlige trusselvurderinger: Hva betyr det for HOD?

Status digitalsikkerhetsloven

- Digitalsikkerhetsloven med tilhørende forskrift trådte i kraft 1.oktober 2025
- Helse- og KommuneCERT er utpekt som responsmiljø etter digitalsikkerhetsloven
- Det tas sikte på å utpeke tilsynsmyndighet innenfor HODs ansvarsområder iht. digitalsikkerhetsloven

Øvelse Digital 2025: Departementets refleksjoner og oppfølging

- Øvelse digital:
 - En godt gjennomført øvelse med flere lærings- og forbedringspunkter
- Beredskapsanalyse
 - Vurderer behov for et spesialisert planverk for digitale hendelser i helsesektoren

Styrket oppfølging av informasjonssikkerhet i etatene

- Departementet følger opp informasjonssikkerhet i etatene
 - Oppfølging i styringslinjen
 - Krav i instrukser og i tildelingsbrev
- Erfaringsutveksling om informasjonssikkerhet med HODs underliggende etater

Hva skjer fremover?

- Vi ser frem til spesialisthelsetjenestens trusselvurdering for 2026!
- Vi får snart tilsynsmyndighet etter digitalsikkerhetsloven!
- Vi tar sikte på å få på plass et planverk/rammeverk for håndtering av digitale hendelser i helse- og omsorgssektoren
- Faglig påfyll i Totalforsvarsåret 2026

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Prop. 152 L

(2024–2025)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i helselovgivningen
(tilgjengeliggjøring av helsedata og krav til
tekniske og organisatoriske sikkerhetstiltak)

Begrenset deling av helsedata

- Helsedata skal ikke gjøres tilgjengelige dersom tilgjengeliggjøring kan:
 - true samfunnets evne til å verne grunnleggende verdier og funksjoner
 - sette liv og helse i fare
- Dette gjelder flere typer data:
 - direkte identifiserbare
 - indirekte identifiserbare
 - også aggregerte/anonyme data i enkelte tilfeller
- Hovedregelen skal fortsatt være tilgjengeliggjøring
 - Unntakene skal brukes konkret og forholdsmessig
 - Behovet for skjerming gjelder ikke alle store datasett, men noen få saker

Fra informasjonssikkerhet til bredere sikkerhetsstyring

- Pasientjournalloven § 22 og helseregisterloven § 21 utvides fra å være tett knyttet til personvernforordningen artikkel 32 til også å dekke andre sikkerhetsutfordringer.
- Det skal gjennomføres risikovurderinger av nettverks- og informasjonssystemer som brukes til å levere tjenester.
- Ved vurdering av forsvarlig sikkerhetsnivå skal det tas hensyn til:
 - den enkeltes personvern
 - kritiske samfunnsfunksjoner
 - helse- og omsorgstjenestens evne til å ivareta sine oppgaver
 - teknologisk utvikling
- Tiltakene skal være:
 - tekniske og organisatoriske
 - proporsjonale og risikotilpassede
 - egnet til å forebygge, avdekke og redusere konsekvenser av skadelige hendelser
 - innrettet mot kontinuitet i tjenesteleveransen

Politiattest

- Ny hjemmel til å kreve uttømmende og utvidet politiattest
- Gjelder personell med privilegerte tilganger til nettverks- og informasjonssystemer
- Typisk tilgang til:
 - kritiske systemer
 - konfigurasjonsendringer
 - sikkerhetsinnstillinger
- Adgang, ikke plikt for virksomheten
- Gjelder ikke personell som allerede har slik tilgang

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Prop. 154 L

(2024–2025)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i helsepersonelloven og
pasientjournalloven mv. (taushetsplikt og
tilgjengeliggjøring av pasientopplysninger)

Hovedendringene i taushetspliktreglene

- Identiteten til innringer til medisinsk nødmeldetjeneste omfattes av taushetsplikten
- Tydeliggjør en rett og plikt til å tilgjengeliggjøre opplysninger i og på tvers av virksomheter
- Tjenstlig behov vurderes av personellet selv
- Personkretsen som kan tilgjengeliggjøre opplysninger om én pasient til å behandle en annen utvides. Forbud mot oppslag i journal oppheves.
- Pasienters rett til reservasjon mot tilgjengeliggjøring samles og tydeliggjøres
- Plikten til logging utvides til også å omfatte hvilke opplysninger som er tilgjengeliggjort. Loggingsbestemmelse flyttes fra forskrift til lov
- Bruk av helseopplysninger og kontaktinformasjon til pasienter utvides og forenkles for bruk i kvalitetsforbedring og forskning

Forskrift om forsøk med nettlege i allmennlegetjenesten

- Formålet med er å tilby en allmennlegetjeneste som er tilgjengelig digitalt for innbyggere i kommuner som deltar i forsøket
- Tjenesten er bemannet med leger som har avtale med forsøkskommunen om å yte digital allmennlegetjeneste
- Tjenesten er et supplement til fastlegeordningen og kommunal legevakt
- Hjemmel i folketrygdloven § 25-13
- I kraft 23. juni 2025

Endringer i fastlegeforskriften og forskrift om standarder og nasjonale e-helseløsninger

- Plikt for fastleger til å tilby digitale legekonsultasjoner på video, tekst og telefon for henvendelser som er egnet for det
- Plikt for fastleger til å tilby timebestilling via Helsenorge
- Plikt for fastleger å tilby reseptfornyelse via Helsenorge
- Plikt for fastleger å tilby e-kontakt på Helsenorge

Høring - forslag til endringer i psykisk helsevernloven - utveksling av opplysninger mellom helsetjenesten og politiet og PST

- Forslag til endringer i psykisk helsevernloven og politiloven m.m. om utveksling av opplysninger mellom helsetjenesten og politiet og Politiets sikkerhetstjeneste (PST) om personer med psykiske lidelser og antatt voldsrisiko
- Forslag fra Helse- og omsorgsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet
- Høringsfrist 4. november 2025

Helsedataforordningen (EHDS)

Vedtatt 11. februar 2025 og får anvendelse i EU fra 26. mars 2027. Kommer trinnvis til anvendelse. Markert som EØS-relevant.

Forordningen etablerer det europeiske helsedataområdet med felles regler, standarder, infrastrukturer og et styringsrammeverk for å lette tilgangen til elektroniske helsedata for primærbruk og sekundærbruk.

Målet er å fremme sikker tilgang til og utveksling av helsedata over landegrensene i EØS/EU-landene.

Helse- og
omsorgsdepartementet